

Oppdragsnr.: **5197400** Dokumentnr.

Til: Terje Eikanger
Fra: Audun Brekke Skrindo
Sted, dato: Sandvika, 2024-09-25
Kopi til:

► Befaring arts mangfold Lensbygda

Befaringen ble utført 12.09.2024 som forundersøkelse på ytre miljø i forbindelse med et skisseprosjekt for VA Gransmarka som arbeider på oppdrag for Østre Toten kommune (vann og avløp). Vannledninger skal saneres og vannforsyningen skal legges i nye traséer. Som en del av forundersøkelser innen biomangfold og økologi i prosjektet ble det gjennomført befaring for å kartlegge truet natur og/eller fremmede arter.

1.1 Arealavgrensning

Området som ble undersøkt ligger i Lensbygda på Østre Toten. Arealene som inngår i de ulike trasévalgene (alternativ 1 og alternativ 2) ble besøkt.

En utstrekning på ca 10 meter ut fra veikant/grøft ble undersøkt langs de veier og traséer som er markert på fargekoder på figur 1. På deler av strekningen passerer traséen skrått over jordbrukslandskap. Der det ikke var tegn til annen natur enn monokulturen som befant seg på dyrket mark, ble det ikke tråkket fysisk langs den merkede traséen (strekningene som er markert med farger på fig. 1).

Det ble ikke påvist truede arter i arealene for skisseprosjektet.

c:\users\audskr\onedrive - norconsult group\sakernorconsult\gransmarka\not befaring artsmangfold I.docx

1.3 Fremmede arter

Av fremmede arter ble det påvist to arter, fagerfredløs (svært høy risiko, SE) og kjempespringfrø (svært høy risiko, SE).

Disse forekomstene ble lagt inn på den nasjonale portalen for geolokaliserte artsregistreringer; artsobservasjoner.no.

Informasjon om artene (status, spredning og bekjempelse) kan leses på artsdatabanken.no

Kjempespringfrø: <https://www.artsdatabanken.no/taxon/Impatiens%20glandulifera/101761>

Fagerfredløs: <https://www.artsdatabanken.no/taxon/Lysimachia%20punctata/101844>

Fra tidligere er det registrert kjempespringfrø og hagelupin i regionen, men ikke eksakt innenfor de sonene som inngikk i de undersøkte sonene. Det kan også være gjennomført slått tidligere i sesongen og noen enkeltbestander kan være luket.

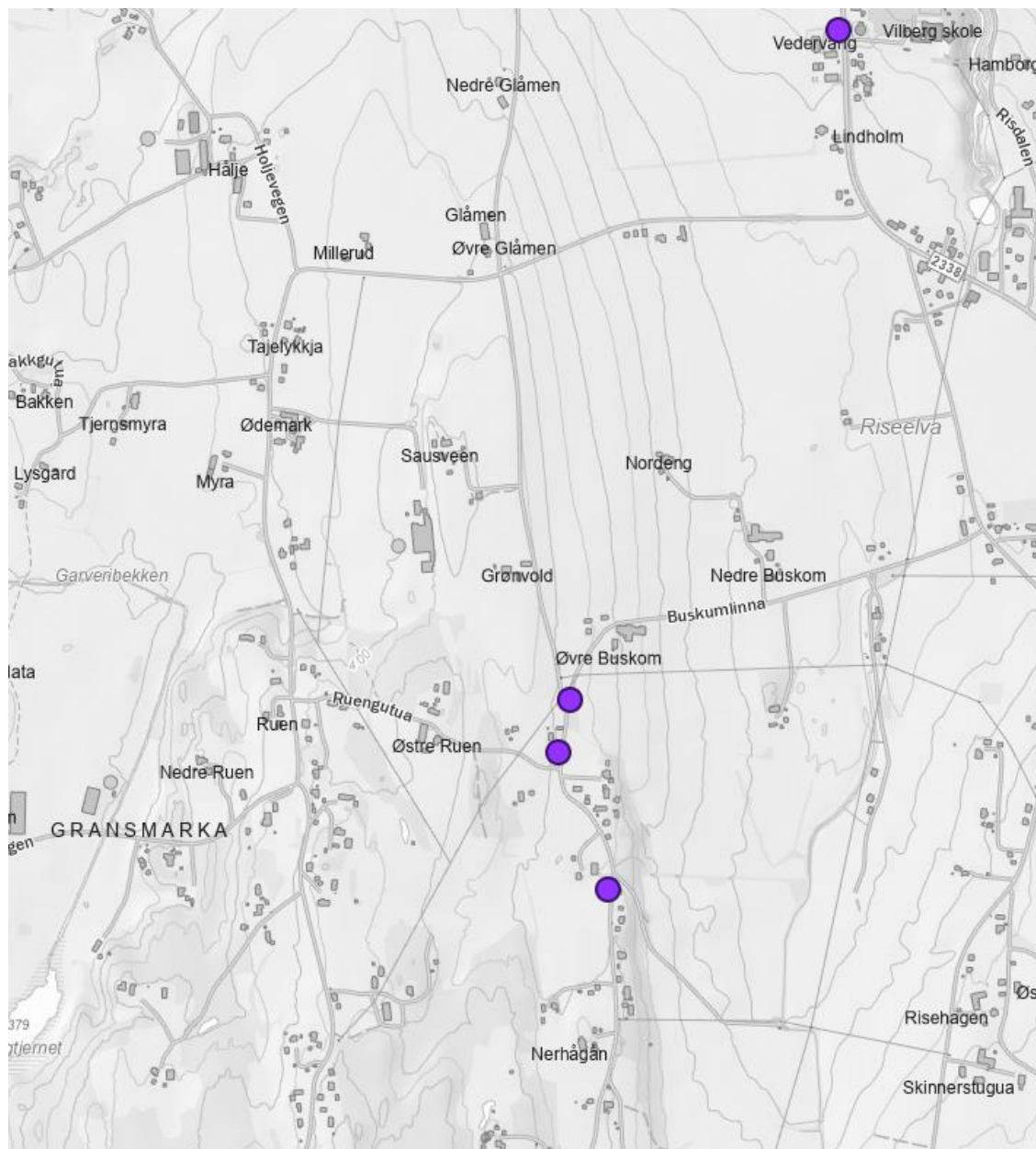
Det er verdt å merke seg at registreringer av for eksempel hagelupin fremstår på kart som at de er plassert ute i veibanen (på asfalten). Dette antas bare å være et resultat av at de er registrert fra bil (det står i kommentarfeltet «sommervikarer» under opphav til observasjonen). I denne løsningen blir bilens posisjon registrert og ikke plantenes eksakte posisjon. Det kan være at det i etterkant av slike registreringer allerede kan ha foregått tiltak mot arten og at forekomsten derfor er bekjempet allerede.

1.4 Håndtering

Fremmedartsforskriften (<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716?q=fremmede%20organismer>) legger føringer for hvordan man håndterer masser og andre aktiviteter som kan forårsake spredning av fremmede arter.

Fagus.no (Faglig Utviklingssenter i grøntanleggssektoren) er også en viktig ressurs for entreprenører, myndigheter og andre som vil vite siste nytt om hvilke tiltak som hjelper mot de ulike fremmedartene. Kunnskapen og teknologien utvikler seg kontinuerlig. Senteret har som formål å hjelpe med å finne gode løsninger for planlegging, opparbeiding, drift og forvaltning av uterom.

FAGUS er en organisasjon med hovedformål å formidle kunnskap, og være et bindeledd mellom forskning og praksis. Dette inkluderer hvilke fremmede arter som prosjekter kan møte på arten og hvordan man bekjemper disse mest effektivt.

Figur 2 Markering av fremmede arter i undersøkelsesarealet. Fra nord: fagerfredløs, kjempespringfrø, fagerfredløs og fagerfredløs.

I det øvrige arealet ble det påvist arter som det er naturlig å finne i grøftekanter i denne regionen av Sør-Norge. Artsutvalget er bestemt av jordsmonn, vanntilgang, berggrunn, lysinnstråling, skjøtelsesregime (dersom det blir gjennomført kantslått langs vei), vegetasjon på naboarealer med mer.

1.5 Annen verdifull natur

Ved to arealer i nærheten av Ruengutua må det gjøres avklaringer i forhold til gravearbeidene som berører en rik hagemark (merket A på kartet under) og en seminaturlig eng (merket B på kartet under). Disse er NiN-kartlagt i 2023 og godt dokumentert.

A) <https://nin-faktaark.miljodirektoratet.no/naturtyper/?id=NINFP2310143022>

B) <https://nin-faktaark.miljodirektoratet.no/naturtyper/?id=NINFP2310143022>

Ved passering av disse arealene må graving ikke maskiner kjøre ut på det markerte arealet. I tillegg må massene fra grøfta ikke legges ut på det registrerte arealet, men heller lagre før eller etter lokaliteten i den perioden massene mellomlagres.

Figur 3 To registrerte naturtyper (A og B) langs veien som inngår i tiltaksområdet.